

Khmer A: literature – Higher level – Paper 1
Khmer A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Khmer A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

សូមអ្នកសរសេរអត្ថាធិប្បាយបែបអក្សរសិល្ប៍ទៅលើអត្ថបទមួយ ក្នុងចំណោមអត្ថបទទាំងពីរខាងក្រោមនេះ៖

1.

ព្រះប្រជាភិបាល ស្តេចឆៀងព្រះនេត្រទតទៅក្រៅព្រះរាជដំណាក់ដោយទឹកព្រះភក្ត្ររាបស្មើ ក្នុងព្រះទ័យ នៅព្រួយបារម្ភដាច់ជានិច្ចព្រោះមិនទាន់ស្គាល់មន្ត្រីក្បួនជាអ្នកណា ។

-ខ្ញុំព្រួយបារម្ភដល់វាសនានៃប្រទេសជាតិរបស់ខ្ញុំណាស់ លោកតាហោរា! (ព្រះអង្គមានបន្ទូលក្រោយពីបែរ ព្រះភក្ត្រមកវិញ) បើក្នុងព្រះនគរមានមន្ត្រីក្បួន វាស្រ្តប្រជារបស់ខ្ញុំប្រាកដជាគ្មានសេចក្តីសុខ ។

5 លោកតាហោរាស្តាប់ព្រះបន្ទូលប្រកបទៅដោយព្រះទ័យស្នេហារាស្ត្ររបស់ព្រះមហាក្សត្រ គាត់ក៏ធ្លាក់ទឹក មុខក្រៀមស្រពោន ជួយនឹកព្រួយទៅដល់វាសនាប្រទេសជាតិក្នុងពេលអនាគត ។

ប្រាំពីរទិវាក្រោយមកព្រះបាទសុរិយាវរ្ម័នទី២ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ចាត់ឱ្យសេនាទាហាន ព្រមទាំងប្រជារាស្ត្រ ស្ម័គ្រចិត្តកសាងប្រាសាទកំពូលប្រាំ ១ ស្ថិតនៅទិសទក្សិណ ចម្ងាយពីព្រះបរមរាជវាំងមហានគរ បីរយសិន ។

ក្នុងការស្ថាបនានេះ មានចៅហ្វាយសួរជាមេដាង ចំណែកលោកសេនានុពន្ធយោសៈ បុរោហិតបុល លោក 10 ពិជ័យសង្គ្រាម និងពលវិទូ ជាអ្នកចាំមើលការខុសត្រូវទៅលើកម្មករស្ម័គ្រចិត្ត ។ ការកសាងប្រាសាទកំពូលប្រាំ ចេះតែមានល្បឿនជឿនលឿនទៅមុខជាលំដាប់ ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ អំពើចោរកម្មដែលបាត់ស្ងាត់អស់មួយ ខណៈ ក៏ចាប់ផ្តើមមានសកម្មភាពជាថ្មី ហើយខ្លាំងក្លាជាងលើកមុនៗទាំងអស់ ។

ប្រជារាស្ត្រមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គ្រប់និគមជនបទព្រះស្រីតែអំពើចោរកម្មរៀងរាល់ថ្ងៃ ។ ព្រះចមចក្រ ទ្រង់ញាប់ញ័រព្រះសញ្ជីកើតក្តីព្រួយបារម្ភគ្មានពេលវែង ។

15 ព្រឹកមួយ ព្រះរាជាស្តេចបានត្រាស់ហៅសព្វមុខនាម៉ឺនមន្ត្រី មកពិភាក្សាពីរឿងភ័យវិបត្តិក្នុងព្រះនគរ ។ ក្នុង ឱកាសនោះគេឃើញ លោកចៅហ្វាយសួរ, បុរោហិតបុល, ព្រះអង្គម្ចាស់ព្រះឧបរាជ, សេនានុពន្ធយោសៈ, លោកមេ ទ័ពពិជ័យសង្គ្រាម, សញ្ជ័យ, ពលវិទូ និងឧកញ៉ាមហាគង ក្រាបបង្គំគាល់ព្រះចក្រី ដោយសភាពស្ងប់ស្ងាត់ ។

ព្រះមហាក្សត្រ ទ្រង់ថ្លែងព្រះសង្គ្រោះយ៉ាងវែង ស្តីពីភ័យវិបត្តិដែលកំពុងកើតមាននៅគ្រប់ភូមិស្រុកក្នុងព្រះ 20 នគរ បណ្តាលឱ្យប្រជារាស្ត្រមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ កើតទុក្ខវេទនា ព្រោះតែអំពើយង់ឃ្នង កាច សាហាវរបស់ ចោរព្រៃ សឹងពុំមានកងទាហានជាតិខាងក្រុមណា ទៅបង្ក្រាបបានសោះ ។ ទីបំផុត ព្រះអង្គបានអំពាវនាវ អស់លោកមេទ័ព ព្រមទាំងសព្វមុខមន្ត្រី ឱ្យប្រុងចងបាច់សាមគ្គីជាផ្តួងមួយ ដើម្បីបង្ក្រាបពួកខ្មាំង ។ ព្រះអង្គបាន សុំឱ្យសមាជិកនៃអង្គប្រជុំ បញ្ចេញយោបល់របស់ខ្លួនម្នាក់មួយ នៅពេលដែលគេគិតឃើញឱ្យទូលតបមកព្រះអង្គ វិញ ។

ក្នុងខណៈដែលនាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី កំពុងនឹកគិតរកយោបល់ថ្វាយទៅព្រះរាជា ក៏ស្រាប់តែលេចនាយកង 25 ពាលលក្ខណ៍ សេនាជំនិតរបស់សេនានុពន្ធយោសៈ ចងច្រវាក់អ្នកទោសម្នាក់ មានស្នាមរមួសបែកឈាមពេញ ខ្លួន ដឹកចូលមកចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះអង្គ ។

នាយពាលលក្ខណ៍ក្រាបបង្គំទូលទៅព្រះនរោថ កណ្តាលចំណោមមន្ត្រី ដែលកំពុងផ្តោតចក្ខុមើលមកខ្លួន គេគ្រប់ៗគ្នា ដោយសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ថា ៖

-សូមក្រាបទូលព្រះសម្មតិទេព ជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង អ្នកទោសនេះគឺខ្មាំងដែលទូលព្រះបង្គំចាប់បាន 30 កាលពីព្រឹកមិញ ក្នុងខណៈដែលវាកំពុងប្រព្រឹត្តអំពើចោរកម្មជាមួយបក្សពួកក្នុងភូមិ ក្រាបទូល!

នាយកងពាលលក្ខណ៍ ងាកទៅមើលមុខលោកមេទ័ពពិជ័យសង្គ្រាម និងពលវិទូបន្តិចទើបទូលព្រះករុណា តទៅទៀត ៖

35 -អ្នកទោសនេះ ទូលបង្គំបានវាយធ្វើទារុណកម្មវាជាច្រើន ដើម្បីសួររកចម្លើយរកមេកើយរបស់វា ទីបំផុតវា
 ឆ្លើយប្រាប់ទូលបង្គំថា ពួកវាព្រមទាំងរូបវាទាំងនេះ បានទទួលបញ្ជាពីលោកមេទ័ពពិជ័យសង្គ្រាម និងលោកមេទ័ពរង
 ពលវិទូ ឱ្យដើរកាប់សម្លាប់ ប្លន់ដុតផ្ទះអ្នកស្រុក ទូលបង្គំសូមយកវាមកថ្វាយចំពោះព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសាកសួរ
 វាដោយផ្ទាល់ចុះ!...

លោកពិជ័យសង្គ្រាម និងពលវិទូ មិននឹកស្មានថាគ្រោះអាស្រ័យនឹងធ្លាក់មកដល់ខ្លួនដោយចៃដន្យ ដូច្នេះ ក៏
 រន្ធត់តក់ស្លុតឥតឧបមា មុនដែលអ្នករងគ្រោះដោយអំពើព្យាបាទទាំងពីរថ្នាក់ផ្ទៃក្នុង ព្រះប្រជាភិបាលក៏មានបន្ទូល
 ខ្លាំងៗ ប្រកបដោយទឹកព្រះភក្ត្រក្រែវក្រោធមហិមាថា ៖

40 -ហ្នឹងហើយឬ សេចក្តីស្មោះត្រង់ស្នេហាជាតិរបស់លោកពិជ័យសង្គ្រាម និងពលវិទូ? នែ! មើលអ្នកឯង
 និយាយប្រាប់យើងឱ្យត្រង់មកមើល លោកពិជ័យសង្គ្រាមប្រើឱ្យទៅប្រព្រឹត្តអំពើចោរកម្ម ដូចពាក្យសេនាមាត្រថា
 អំបាញ់ម៉ឺញមែនឬ?

ព្រះអង្គត្រាស់សួរអ្នកទោស ។

45 -សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស!... លោកពិជ័យសង្គ្រាម និងលោកពលវិទូ ប្រើឱ្យទូលបង្គំប្រព្រឹត្តអំពើចោរកម្ម
 មែនក្រាបទូល បើល្អឯងចូលព្រះបាទនៅសង្ស័យ ទូលបង្គំសូមថ្វាយលិខិតលោកពិជ័យសង្គ្រាម ជាតឹកតាង...!

ថាហើយ អ្នកទោសក្លែងក្លាយក៏ថ្វាយលិខិត ដែលក្តាប់ជាប់ក្នុងដៃទៅព្រះចមរភព ។

ព្រះអង្គទ្រង់ទតលិខិតអ្នកទោសថ្វាយ ដែលសំអាងថាជាលិខិតរបស់លោកពិជ័យសង្គ្រាមដោយ
 ព្រះទ័យមូហុង ។

50 ទតចប់កាលណា ព្រះអង្គក៏ញ័រញាក់សព្វព្រះឥន្ទ្រីយ៍ ។ ក្រែវក្រោធខ្លាំងណាស់! ព្រះអង្គជឿជាក់ថាលោក
 ពិជ័យសង្គ្រាម និងបុត្រក្សេមចំពោះព្រះរាជបល្ល័ង្កជាពិតប្រាកដ ។

-លោកពិជ័យសង្គ្រាម! លោក និងបុត្រជាមនុស្សក្សេម! ទោសរបស់លោកត្រូវតែប្រហារជីវិត! ឥឡូវលោក
 មានពាក្យដោះស្រាយយ៉ាងដូចម្តេច?

55 លោកពិជ័យសង្គ្រាម និងបុត្រនៅស្ងៀម មិនព្រមឆ្លើយតប ព្រោះបើលោកជជែកវែកញែក នៅពេលដែល
 ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះពិរោធខ្លាំងដូច្នោះ ក៏ជាការអត់ប្រយោជន៍ ។ សេនានុពន្ធឃោសៈ បុរោហិតបុល ឧកញ៉ាមហាតង់
 ព្រមទាំងមន្ត្រីឯទៀត នាំគ្នាមើលមកអ្នករងគ្រោះទាំងពីរ ដោយក្រសែក្នុងខ្នើមរមើម មានតែលោកចៅហ្វាយសួរ
 មួយទេ ដែលនឹកអាណិតលោកពិជ័យសង្គ្រាមដោយមិនទាន់ជឿថា ក្សេម ។

ព្រះចមរពង្ស កាលបើឃើញលោកពិជ័យសង្គ្រាម និងពលវិទូនៅស្ងៀមជាទំនងទទួលសារភាព ព្រះ
 អង្គក៏កាន់តែខ្មាស់ ត្រាស់បង្គាប់ទៅលោកសេនានុពន្ធថា ៖

60 -លោកឃោសៈ! លោកនាំមនុស្សក្សេមទាំងពីរ ទាំងបីនាក់នេះទៅឃុំឃាំងសិនទៅ កុំឱ្យនៅនឹងមុខនឹងមាត់
 ខ្ញុំដូច្នោះទៀត!

មានព្រះបន្ទូលចប់ហើយ ព្រះអង្គក៏យាងចេញពីពោងជំនុំ សំដៅព្រះដំណាក់បង្អាក់ការប្រជុំតែត្រឹមណោះ ។

ហាក់ ឆៃហុក, ក្រោមម្លប់អង្គរ (២០០២)

2.

ហៅហ៊ាន ហៅចេះ

<p>ខ្លួនខុសកុំកែយករួចខ្លួន យ៉ាប់ឈប់ធ្វើខុសទើបឈប់យ៉ាប់ ហ៊ានហ៊ានធ្វើទើបហៅហ៊ាន ស្ទើរធ្វើឱ្យស្នាក់នឹងលែងស្ទើរ</p> <p>5 ការដែលត្រូវធ្វើត្រូវមើលការណ៍ ដើរ, ដេក, អង្គុយ, ឈរ, រៀនដើរ គិតគូររៀងជាតិក្រវែងជួយគិត ល្បិចត្រូវសាកល្បងទើបលែងស្គាល់ល្បិច ថាអ្វីគិតសិនសឹមស្តីថា</p> <p>10 ស្លាប់ខ្លួនតែឈ្មោះរស់មិនស្លាប់ ស្លូតនឹងអ្នកជាទើបហៅស្លូត ខ្លាចគេបើចង់ឱ្យគេខ្លាច ល្អគេគោរពព្រោះយើងល្អ ព្រូតខាំអ្នកជាចូរកុំព្រូត</p> <p>15 គេជេរចូរគិតដល់ពាក្យគេ ដឹងហេតុនិងផលប្រាជ្ញហៅដឹង យកពាក្យគេគិតល្អរើសយក សេះដាច់គេតែងតាមដោយសេះ តាកាន់តែចាស់ហើយចៅតា</p> <p>20 ដោយចាស់ទើបមិនចង់បណ្តោយ</p>	<p>រាប់រងឱ្យចូនត្រូវហ៊ានរាប់ មើលក្បួនមើលច្បាប់ខំប្រឹងមើល ។</p> <p>ធ្វើទាំងបំពានចូរខំធ្វើ បើធ្វើទាំងល្មើមិនគ្រាន់បើ ។</p> <p>ប្រើនូវប្រាជ្ញាគោរពរៀនប្រើ កិច្ចកលដំណើរសុទ្ធមានកិច្ច ។</p> <p>គិតផ្អែកនិតច្រើនលែងតិច ប្រាប់នូវហេតុម្តេចដែលគួរប្រាប់ ។</p> <p>ច្បាប់ច្រើនបានការគោរពពីងច្បាប់ អាចឱ្យគេគ្រាប់តាមដែលអាច ។</p> <p>កាចកុំរហូតទើបហៅកាច អូតអាងអំណាចចូរកុំអូត ។</p> <p>ឆ្លុតខ្មៅជាសច្ចកុំឆ្លុត ប្រឹងអត់អំណាចដោយខំប្រឹង ។</p> <p>ខឹងកែល្អទ្វេទើបហៅខឹង ចេះច្បាស់ប៉ុណ្ណឹងប្រាជ្ញហៅចេះ ។</p> <p>ផេះផងកុំភ្នកបើមិនផេះ ខ្សោយងាយរលះត្បិតខ្លួនខ្សោយ ។</p> <p>ក្រោយគង់មរណានៅថ្ងៃក្រោយ ចេះពាក្យតាឱ្យនេះហៅចេះ ។</p>
---	---

ខៀន សាយាង, មកដល់ស្រុកវិញ (២០០៤)